



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 401/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AMOS reality s. r. o.**, Záhradná 4, Malacky, IČO 52 684 920, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Prachová & Partners, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, IČO 50 491 300, v mene ktorej koná advokátka JUDr. RNDr. Silvia Prachová, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 59/2020 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta.**

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 59/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 22. augusta 2020 na Okresnom súde Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu. Ten bol 17. septembra 2020 vydaný, pričom bol 20. októbra 2020 žalovanou stranou napadnutý odporom. Spis bol následne (bez uvedenia dátumu, pozn.) postúpený okresnému súdu.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že v jej veci sa „uskutočnilo“ iba jedno pojednávanie, a to 17. februára 2022. Všetky nasledujúce pojednávania boli odročené, pričom sťažovateľka podala celkovo 5 žiadostí o nariadenie pojednávania. Dňa 5. októbra 2022 podala sťažovateľka sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu v prípise z 3. novembra 2022 uviedol, že pojednávanie nariadené na 3. máj 2022 bolo odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne. Ďalšie pojednávanie bolo určené na 2. marec 2023. Sťažnosť posúdil ako čiastočne opodstatnenú z dôvodu dlhšej nečinnosti okresného súdu bez vykonania relevantného úkonu, čo bolo spôsobené opakovanou dlhodobejšou práceneschopnosťou zákonnej sudkyne. Za uvedený nedostatok sa predseda okresného súdu ospravedlnil s tým, že neprijal žiadne opatrenie, keďže vo veci sťažovateľky bol nariadený termín pojednávania.

4. Podľa sťažovateľky napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité. Okresný súd napriek opakovanej žiadosti sťažovateľky „v priebehu máj 2023 a jún 2023... dodnes“ nenariadil termín ďalšieho pojednávania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu z dôvodu nenariadenia ďalšieho termínu pojednávania.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

8. Ústavný súd v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných

prieťahoch (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 85/2021).

9. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok EŠLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok EŠLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

10. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Pojem zbytočné prieťahy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy. Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania. Oneskorenie v niektorej fáze konania môže byť tolerované, ak celková dĺžka konania nemôže byť považovaná za neúmernú (rozsudok EŠLP vo veci Pretto a iní proti Taliansku z 8. 12. 1983, sťažnosť č. 7984/77, bod 37).

11. Konanie vo veci sťažovateľky pred okresným súdom dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha od postúpenia veci po celkovú dobu približne 2 a pol roka, ktorú vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci označenej doby nebol postup okresného súdu optimálny, keď viacero termínov pojednávania bolo odročených z dôvodov na strane zákonnej sudkyne, pričom však nemožno dospieť k záveru o absolútnej nečinnosti okresného súdu. Zo skutočností zistených dopytom na okresnom súde ústavný súd považuje za preukázané, že pojednávanie nariadené na 2. marec 2023 bolo odročené z dôvodu vykonania dokazovania výsluchom svedka. Svedok sa tohto pojednávania nezúčastnil a svoju neúčasť včas ospravedlnil. Na tomto pojednávaní nebola prítomná sťažovateľka ani jej právny zástupca. Ďalšie pojednávanie nariadené na 23. máj 2023 bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Následne okresný súd nariadil termín ďalšieho pojednávania

na 23. november 2023. Ústavný súd v okolnostiach danej veci zobral do úvahy aj predmet sporu, ktorý, aj keď je pre samotnú sťažovateľku zaiste nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

12. Vyhodnotením konkrétnych okolností danej veci aj s prihliadnutím na pomerne strohé a skôr všeobecné odôvodnenie ústavnej sťažnosti ústavný súd uzatvára, že priebeh napadnutého konania nezakladá dostatočný dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru a v postupe vo veci konajúceho súdu nevidel takú okolnosť, ktorá by naznačovala existenciu prietáhov, nadobúdajúc svojou intenzitou ústavnoprávny rozmer. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti okresného súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovateľka môže obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu